

DZIENNIK SUWAŃSKI

Redakcja i Administracja: ul. Kościuszki 61

SUWAŃKI

TELEFON Nr. 68
RACHUNEK CZEKOWY P. K. O. 16 63671

W 150 rocznicę Niepodległości Stanów Zjednoczonych Obchód w stolicy

Prezydent Rzeczypospolitej z posłem St. Zjednoczonych w otoczeniu marszałków Sejmu i Senatu w ratuszu warszawskim na uroczystej Akademii

WARSZAWA, 5.7. Jak Polska długa i szeroka, rozbrzmiewały w niej wczoraj okrzyki na cześć narodu amerykańskiego, w dniu święta 150-lecia niepodległości Stanów Zjednoczonych.

Warszawa godnie dzień ten uczciła, dając wyraz swej głębokiej wdzięczności dla społeczeń-

Akademia w ratuszu

Punktem kulminacyjnym wczorajszych uroczystości była akademia w sali Rady miejskiej, oraz defilada wojska, organizacji przysposobienia wojskowego, oraz młodzieży szkolnej przed p. Prezydentem Rzeczypospolitej, Plac Teatralny, który był terenem uroczystości, na długo przed godz. 12 zapelniał się począł publicznością. W głębi na tle przyozdobionego dywanami i zieloną teatru Wielkiego rozwinął się długi szereg szwoleżerów, frontem do Ratusza ustawia się honorowa kompania 36 p. p. z chorągwią i orkiestra.

Sala Rady miejskiej również efektownie ozdobiona, z wielkim portretem pierwszego prezydenta Stanów Zjednoczonych, Washingtona, szybko zapelniała się publicznością. Około godz.

12 m. 15 przybywa marsz. Rataj, niebawem zaś niemal wszyscy członkowie rządu z premierem Bartlem, oraz marsz. Trampczyński.

Obecny jest również kardynał Kakowski, metropolita Dyonizy, główny rabin Perlmuter, liczni przedstawiciele władz państwowych, Sejmu i Senatu, oraz korpusu dyplomatycznego. Przybył także prof. Kemmerer.

Wkrótce dźwięki hymnu narodowego, oraz entuzjastyczne okrzyki publiczności zwiastują przyjazd p. Prezydenta.

Po krótkich powitaniach z kardynałem Kakowskim, oraz członkami rządu, p. Prezydent zajmuje specjalnie dla niego przygotowany fotel przed podium, po czym prezes Rady miejskiej sen. Baliński otwiera akademię krótkim przemówieniem, wyrażając

niemal radość, że ten akt sympatii i pozdrowienia dla wielkiego narodu amerykańskiego odhwywa się właśnie w sali Rady miejskiej Warszawy, która ma tyle do zawdzięczenia Stanom Zjednoczonym. „Będę zatem wyrazić uczucie całej ludności stołecznej, kończył p. Baliński, gdy w jej

imieniu wzniósł okrzyk na cześć naszych przyjaciół z za Oceanu”. Okrzyk ten, przyjęty burzą oklasków powstałej z miejsc publiczności, zlał się z dźwiękami hymnu amerykańskiego.

Z kolei nastąpił odczyt prof. H. Mościckiego na temat: Ameryka i Polska.

Następnie zabrał głos prezes

komitetu obchodu p. L. Kotowski, omawiając charakter uroczystości jako wyrazu wdzięczności i sympatii dla Stanów Zjednoczonych, oraz odczytując adres wysłany wczoraj z Polski do Ameryki.

Zakończył listę mówców poseł Stanów Zjednoczonych p. Stetson, stwierdzając, iż w Ameryce

nie wygasa wdzięczna pamięć o Kościuszcze, Pułaskim i tylu innych bohaterach polskich, walczących ramie przy ramieniu z synami Nowej Ziemi o wolność. Czyny ich, oraz dotychczasowe współzycie Polski i Ameryki tworzą rekoimie, iż przyjaźń ta trwać i rozwijać się będzie nadal.

Defilada wojsk

Po wręczeniu p. Prezydentowi oraz p. Stetsonowi odbitych w złocie medali pamiątkowych, p. Prezydent udał się na balkon sali, skąd przyjął defiladę, prowadzoną przez pułk. Sawickiego.

Pierwszy kroczył batalion 36 p. p. z mjr. Nykulakiem na czele, następnie dywizjon szwoleżerów pod dow. podpułk. Głogowskiego.

Przy dźwiękach orkiestry, wśród oklasków publiczności, sprężystym krokiem szła piechota, przejechała kawalerja, chyłać

przed Głową państwa swe w bojach chwałą okryte sztandary.

Następnie przemarszerowała kompanja policji, a dalej oddział strzelców pod bronią, sokolów w swych barwnych mundurach, karne szyki harcerzy, a wreszcie dziatwa ze szkół powszechnych i zakładów sierocych, mieniąca się barwami mundurków i dziewczęcych fartuszków.

Zegnąty dźwiękami hymnu, odjechał p. Prezydent w towarzystwie swej swity i członków rządu.

W defiladzie na cześć Ameryki
działwa instytucji opiekuńczych

7-letni JANEK OSTROWSKI
dziękował Ameryce za pomoc i opiekę podczas wczorajszej wielkiej audycji radiowej z powodu 150-lecia Niepodległości St. Zjednoczonych.
Podziękowanie to osobiście przyjął poseł amerykański, p. Stetson.

PROFESOR KEMMERER zakasuje rękawy i zabiera się do roboty Instalacja misji ekspertów finansistów w ministerstwie skarbu

WARSZAWA, 5.7. Dzisiaj o 10 m. 30 rano przybył do gmachu min. skarbu prof. E. Kemmerer w towarzystwie swych współpracowników i od razu zainstalował się w pokojach przylegających do gabinetu ministra.

Urzednicy nasi podziwiali energje pracowników amerykańskich, widoczną nawet w drobniactwach zachowania się: sam prof. Kemmerer uzupełniał urządzenie swego nowego biura, przenosząc z sąsiedniego pokoju krzesła i przybory do pisania.

Pobyty misji prof. Kemmerera w Polsce potrwać ma do 10 września.

Prof. Kemmerer, opuszczając Polskę przed pół rokiem, doręczył Rządowi polskiemu memorandum, które zawierało jego wskazówki i rady.

Obecnie znalazł on w Polsce zupełnie nową sytuację, to też przystępuje przedewszystkiem do jej zbadania.

Współpracownikom swym doręczył prof. Kemmerer uzyskane od Rządu polskiego materiały, aby się odrazu zorientowali w sytuacji.

Misja prof. Kemmerera postanowiła skorzystać w swej pracy ze wszystkich poważnych wskazówek i informacji rzeczowych o sprawach finansowych i gospodarczych.

Bank Polski w obronie kursu dolara płaci więcej, niż czarna giełda

WARSZAWA, 5.7. Na czarnej giełdzie dolar leci na lew na szyję. Wczoraj spadł do kursu 8.96 — 8.95.

Dzisiaj rano giełda zaskoczona była niespodzianką: Bank Polski wystąpił w obronie dolara,

placąc po 9.15, a czekając N. Jork nawet 9.20.

Na wieść o rządowym kursie 9.15 tłumy obleżyły okienka kasowe Banku Polskiego, aby korzystać z tak niespodzianego okazji. Mimo to na czarnej giełdzie dolary ofiarowują po 9.05, 0.10.

Meksyk przeciw Watykanowi Konfiskata dóbr kościelnych i zakaz odprawiania nabożeństw

LONDYN, 5.7. Z Meksyku donoszą: Rząd meksykański skonfiskował wszystkie dobra kościelne i pod karą więzienia zakazał księżom odprawiać nabo-

żeństwa i udzielać sakramentów.

Prasie katolickiej nie pozwolono krytykować tego zarządzenia.

Złota Praga w odświętnym nastroju witała otwarcie złotu sokolstwa czeskiego

PRAGA, 5.7. Wczorajszy, pierwszy dzień złotu sokolstwa czeskosłowackiego, wypadł imponująco.

Miasto było wspaniale udekorowane, nastroj panów i podnósł. Gości, przybyłych na zło-witano owacyjnie, rzyceciem manifestowano na rzecz narodów słowiańskich i zaprzyjaźnionych, wywołanych z pod obcego jarzma.

Cwiczeniom w stadionie praskim przyglądało się przeszło 150.000 widzów, którzy nie opuścili trybun pomimo gwałtownej

nawałnicy, jaka przeszła nad młastem.

Wspinały był widok 50.000 sokolów, ćwiczących na obrzy-miej arenie stadionu. Zwłaszcza skutecznie wypadły ćwiczenia z nagiewkami i ćwiczenia 14.000 sokolice.

Gorąca owacje urządzono prezydentowi Masarykowi, który zjawił się w otoczeniu członków rządu, korpusu dyplomatycznego, generałów i członków parlamentu.

Wieczorem Praga była wspaniale iluminowana.

„Czarny Czarownik”

Z powodu trudności natury technicznej, drugi z kolei odcinek opowieści Antoniego F. Ossendowskiego p. t.

„CZARNY CZAROWNIK”

ukaze się w numerze jutrzejszym.

GIEŁDA WARSZAWA, 5.7. PRYWATNE NOTOWANIA POLUDNIOWE

Metale
Rubel złoty 4.72, Dolar złoty 9.10, Funt ang. złoty 44.25, Dolar srebrny 8.69, Rubel srebrny 3.20, Srebrny bilon rosyjski 1.37.

Dewizy
Berlin 2.15, Belgja (za 100) 25.50, Londyn (za 1) 44.35, Paryż (za 100) 25.25, Praga (za 100) 27.40, Szwajcaria (za 100) 179.00, Wiedeń (za 100) 131.75, Włochy (za 100) 33.00, Czerwońce (za 1) 42.00.
ZURYCH, 5.7. Zamknięcie. Warszawa 52.00, Paryż 13.94, Londyn 26.15%

Polska protestuje przeciw rugom robotników polskich z Niemiec Ostra nota poselstwa polskiego w Berlinie

WARSZAWA, 5.7. Posel polski w Berlinie, p. Karmerz Olszewski, złożył na ręce Rządu niemieckiego ostrą notę, skierowaną przeciwko zapowiedzianemu masowemu wysiedlaniu robotników polskich z Niemiec.

Posel Olszewski odwładczył min. spraw zagranicznych Stresmannowi, że w razie wykonania tego zamiaru przez Niemcy, bezcie Polska zmuszona do za-

stosowania energicznych środków odwetowych.

Rząd niemiecki dotychczas nie udzielił żadnej odpowiedzi na notę polską.

Ze strony niemieckiej widoczna jest tendencja do usypiania na szęj czujności i zbywania naszego protestu półsłówkami.

Opinia polska, czujna na krzywdę naszych rodaków w Niemczech, nie dopuści, aby Niemcom uczyniono choćby najmniejszą koncesję kosztem żywotnych interesów Polski.

KATASTROFA W OBERŻY Podmyty nawałnicą mur, runął zabijając 13 kobiet i dzieci a raniąc przeszło 100 osób

BERLIN, 5.7. O katastrofie w Woltersdorf pod Berlinem donoszą następujące szczegóły:

Gwałtowna ulewa, szalejąca wczoraj po południu nad Berlinem, spowodowała pęknięcie śluzy, skutkiem czego masy wody spadły na oberżę, w której

schronili się przed nawałnicą licząc 13 wycieczkowiczów.

Pod naporem wody runął gruby mur, a pod gruzami jego znalazła śmierć 13 kobiet i dzieci, przeszło 100 osób zaś odniosło rany.

Straszna katastrofa kolejowa 18 zabitych, 73 rannych na drodze Paryż — Havre

PARYŻ, 5.7. — Tel. wł. — Express Paryż — Havre wykoleił się w sobotę wieczór koło st. Acheres.

18 osób zostało zabitych, 73 osoby są ranne.

Przypuszczają, że powodem katastrofy była gwałtowna burza z blykawicami, które oślepiły maszyniste, tak, że przeoczył sygnał zwolnienia biegu.

Spisek wojskowy przeciw szachowi perskiemu Aresztowanie ministra woyny

TEHERAN, 5.7. Wykryto tu spisek przeciwko szachowi. W związku z tem aresztowano mini-

stra woyny Abdullaha. Wiele pułków prowincjonalnych zbuntowało się.

PIERWSZY POLSKI FARMER W AMERYCE NOWEJ

BYŁ NIEMIECZYNEM ZAMĘKNIĘTYM POETA

JULIAN URSYN NIEMCEWICZ

Przy obecnej uroczystości amerykańskiej ze szczególnym wzruszeniem rozpamiętujemy dzieje

wychodźstwa polskiego do Stanów Zjednoczonych.

Jak czyni Kościuszki i Pułaskiego rzucały pierwsze cegły pod Biały Dom wolności w Waszyngtonie, tak twardej i młotliwej rzeszy ludu polskiego przyczynił się w ogromnej mierze do wzniesienia tego przepięknego dobrobytu, jaki jest obecnie dumą i chlubą Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

Farmer polski jest jednym z głównych

promienników cywilizacji amerykańskiej. On pierwszy karcił dzieciwieże puszcze Pensylwanji, zakładał uprawne pola, budował drogi i miasta.

Któż otwiera ten cywilizacyjny szlak i staje się idealnym pierwowzorem polskiego wychodźstwa?

Jest nim

Julian Ursyn Niemcewicz, poseł na Sejm czteroletni, adiutant Tadeusza Kościuszki, znakomity autor „Śpiewów Historycznych”, płomienny patriota, jedna z naszych najwspanialszych postaci historycznych.

Ranny pod Maciejowicami jako adiutant Kościuszki, dostaje się Niemcewicz wraz z Naczelnikiem do więzienia w Petersburgu, skąd po dwuletnich cierpieniach wyrusza z Kościuszką do Ameryki.

Po 81 dniach podróży morskiej przybywa w czerwcu 1797 r. do Filadelfji wraz z Tadeuszem Kościuszką. Licznie zebrała publiczność powitała

obu bohaterów

entuzjastycznie. Wyprzęgnięto konie i zawieziono ich do hotelu pani Lovson.

Kościuszko spotkał tutaj wielu swoich przyjaciół z czasów walk o niepodległość Ameryki, szczególnie generałów Mifflina i Gatesa.

Z Filadelfji ruszyli do Nowego Jorku, który podług słów Niemcewicza liczył wówczas 30.000 mieszkańców (dziś 8 milionów). Tu Niemcewicz poznał

p. Zuzanne Kean, swoją przyszłą małżonkę, wdowę po przyjacielu Kościuszki. Niebawem wracają do Filadelfji, gdzie kongres obradujący uchwalił wypłacić Tadeuszowi Kościuszcze zaległe gaje z czasów jego bohaterackich walk o niepodległość.

Niebawem Kościusko opuszcza Amerykę, a Niemcewicz zaczyna zwiedzać prowincje Maine, Maryland i Potomach. Wreszcie dociera do Waszyngtonu.

„Nie znalazłem w tej przyszłej stolicy potężnego państwa — pisze Niemcewicz w swoich pamiętnikach — jak tylko gmach wielki, Kapitoljum, pałac prezydenta jeszcze nie ukończony, ulice przyszłe wytknięte i rozrzucone tu i owdzie kilka domów. Przepływająca przez nie mała rzeczka Amerykanie w przeczuciu przyszłej wielkości nazwali Tybrem. Zresztą zarósł i las, tak, że w tej wielkiej stolicy chodziliśmy z fuszami i strzelaniem ptaki. Za sto lat jak się temu dziwić będą”. Sądząc z tych słów, Niemcewicz genialnie przeczuł gigantyczny rozwój Ameryki.

W tym czasie wielki twórca niepodległości Ameryki, Waszyngton, zaprasza do siebie Niemcewicza, gdzie znakomity pisarz spędził kilka tygodni, zachwycony gościnnością i genialną prostotą pierwszego prezydenta Stanów Zjednoczonych.

Niebawem Niemcewicz ożenił się ze wspomnianą wdową p. Z. Kean i

rozpoczął pracę na roli.

Na ten właśnie okres przypada działalność poety, jako cywilizacyjnego farmera. Gospodarstwo prowadził wzorowo. W całej okolicy znane były jego sianokosy i jego przepiękny ogród warzywny, pełen polskich rzodkiewek, ogórków i arbużów. Zbudował nawet specjalny lamuski litewski. Praca na roli mimo trudu i znoju, odrodziła duchowo Niemcewicza.

Na wieść o śmierci ojca wraca w r. 1802 do kraju, gdzie przebywał dwa lata, poczem pojechał znowu do Ameryki.

Los nie pozwolił mu jednak

oddać się pracy spokojnej. Na wieść o

powstaniu Kalectwa Warszawskiego

w r. 1807, powraca do Warszawy, gdzie oddaje się wyjątkowej pracy politycznej i literackiej.

Pierwszy farmer polski w Ameryce dał w ten sposób przykład wytrwałej pracy dla całego wychodźstwa naszego.

Jaki będziemy mieli urodzaj

Niewiele mniejszy, niż w roku ubiegłym

Najlepszy stan zasiewów notowany był w wojew. poznańskim i śląskim, w kieleckim, lubelskim, woiłyńskim, oraz w Małopolsce, najniższy — w woj. wileńskim, nowogrodzkiem, oraz polskiem.

W porównaniu z majem r. ub. zboże ozime, w szczególności żyto, są gorsze, natomiast zboża jare są naogół lepsze.

WARSZAWA, 5.7.

Do Warszawy powrócił dr. Tadeusz Skowroński, kierownik Referatu Błuskiego Wschodu M. S. Z., który jeździł do Teheranu w sprawach związanych z zakończeniem rokowań o zawarcie polsko-persyjskiego układu przyjaźni i traktatu handlowego.

Rokowania o zawarciu obu układów doprowadzone zostały

przez pana naszego w Teheranie, p. St. Henzla przy współudziale p. Skowrońskiego do pozytywnego wyniku. Oba układy mają być wkrótce podpisane, co pozwoli w szerszym niż dotychczas rozmiarze skierować nasz interes do tego kraju, który przed wojną odbierał wiele naszych produktów, a eksportowanych przez Kasa.

— Many w Persji —

odwiedził nasz p. Skowroński poważne sprawy polityczne w wyrobach. Obecnie sprządzają tam szaki, wyroby piatrowane, które noszą popularną nazwę „Wragów” (Wraganów).

Litko pod tą nazwą są znane przędziny z przędzy. Kupcy perscy posiadają dużą znajomość naszego rynku.

Jutro premier zabierze głos

W SEJMIE

w sprawie zmiany konstytucji

W rządzie niema rozdźwięków

WARSZAWA, 5.7.

Na wtorkowym posiedzeniu Sejmu, jak się dowiadujemy, zabierze głos premier Bartel w dyskusji nad projektami zmian konstytucji.

Premier określi stanowisko rządu w stosunku do poszczególnych wniosków poselskich i w imieniu rządu zadeklaruje, co z wniosków poselskich może być

Niekorzystny wpływ na stan zasiewów miała przedewszystkiem niedostateczna ilość ciepła i słońca, oraz nadmiar wilgoci, który już w maju dawał się odczuwać w niektórych rejonach. Duże opady oraz spowodowane tem

wylewy rzek

silnie uszkodziły zasiewy w woj. warszawskim, łódzkim, oraz w niektórych powiatach woj. krak.

owalnego, gdzie np. w powiecie tarnowskim uszkodzonych zostało 23 gminy. Również uszkodzone zostały zasiewy w kilku powiatach woj. łódzkiego. Poważne

straty poniosły niektóre powiaty, szczególnie w woj. łwowskim, tarnopolskim i krakowskim wskutek gradów. Pozostały obszar kraju, w pierwszym rzędzie Poznańskie, Pomorze, Śląsk, Lubelskie, Białostockie i wojew. wschodnie zapowiadają urodzaje dobre.

Gdy

zbiory zbóż ozimych

będą, być może, gorsze od zeszo

litych, zboża jare dadzą prawdopodobnie plony lepsze.

Obliczenie przypuszczalnych

zbiorów

tegorocznych na zasadzie posiadanych stopni kwalifikacyjnych, jest trudne ze względu na brak ścisłych danych co do powierzchni ni obsiewu zbóż jarych. Ogólny obszar zbóż ozimych w porównaniu z powierzchnią zasiewu w roku zeszłym, jest nieco większy.

Przyjmując dla zbóż jarych ze szloroczna powierzchnie zasiewu, oraz uwzględniając różnicę przypuszczalną plonu, otrzymujemy następujące cyfry dla zbiorów tegorocznych w tonnach:

Pszenica 1.440.093

Zyto 4.946.519

Jęczmień 1.720.182

Owies 3.402.144

Według powyższego obliczenia, spodziewane powinny być

zmniejszenie zbioru pszenicy

i żyta

oraz zwiększenie zbioru jęczmienia i owsa. W porównaniu do produkcji zbóż, osiągniętej w 1925 r., w roku 1926 zbiór pszenicy wynosiłby 91,5 proc. zbioru zeszłorocznego, żyta — 75,6 proc., jęczmienia — 102,6 proc. i owsa — 102,7 proc. Podana

kalkulacja przypuszczalnych

zbiorów

ulegnie jeszcze prawdopodobnie

pewnemu zmniejszeniu, gdyż de-

szczęw w czasie kwitnienia zbóż

niewatpliwie ujemnie odbiją się

na wydajności plonu.

HAREM

GŁOWY KORONOWANEJ

Królewicz rumuński Karol

i trzy jego żony

są sensacją lasku Bulofskiego

i salonów Paryża

Paryż, 24 czerwca.

„W lasku Ida trzy boginie!”

W czasach obecnych laskiem tym jest lasek Bulofski w Paryżu. W miłej, szerokiej, białej, crepe de chinowej „tea gown”, obarczona naszyjnikiem z pereł i zdjamentowemi bransoletkami wysmykłych nagich ramionach, pani Zizi nie przypominała niczem kapryśnego chłopaka w spodniach i meloniku. W zaśluznym zakątku obszernego salonu rozprawiła z dystynkcją z sędziwym członkiem Akademii Francuskiej, który się do niej zwracał zgoła po ojcowsku.

— Mistrzu, — mówiła śpiewnym i żalonym głosem, — ty, któryś nawskroś poznał serce kobiety, zrozumiesz mnie. Zgodziłam się na rozwód, ponieważ dla względów dynastycznych, gdyż wytumaczono mi, że Karol musi poślubić księżniczkę krwi. Ale przecież nie będę się poświęcała dla te!... Lupesco! Nie dam mu spokoju, póki nie wróci do domu, póki nie stanie się znowu mężem księżniczki Heleny! Spadkobiercą tronu rumuńskiego. Wszystkich sił dołożę, by księżniczka odzyskała swego męża...

— Szlachetne serce — szepece z udanym wzruszeniem zdziadziały „nieśmiertelny”.

— Nietyle szlachetne, mistrzu — odpowiada, śmiejąc się kryształowo, Zizi — ile kobiece. To jest ambicja. Być porzuconą dla księżniczki i dla tronu, to jeszcze można wytrzymać, ale być porzuconą z miłości, nie! Na to nie pozwolę, na to nie pozwolimy obie.

Cóż za przemily temat dla ope retki w wiedeńskim stylu? Cóż za tło dla walców, tang i końcówkowych charlestonów!

— Kto taki?... — Księżniczka Helena! Druga żona Karola. Rozmawiają obie zgodnie, przyjaźnie.

— I słusznie — wtrąca śmiejąc się dama — prawowierne żony utworzyły syndykat. Pojują na Karola w lasku Bulofskim...

— Będziemy mieli ładny skandalik! — stwierdza radośnie monoklista.

Nie wiem, czy dojdzie do skandalu, ale niewątpliwie dwie żony Karola zmówiły się przeciwko trzeciej i wskutek tej umowy księżniczka Helena zjechała gota lemmie do Paryża.

— Cóż widzieć!... Wszakże ta szlachetna amazonka w rozłożystej faldzistej sukni, to ona!...

— Kto taki?... — Księżniczka Helena! Druga żona Karola. Rozmawiają obie zgodnie, przyjaźnie.

— I słusznie — wtrąca śmiejąc się dama — prawowierne żony utworzyły syndykat. Pojują na Karola w lasku Bulofskim...

— Będziemy mieli ładny skandalik! — stwierdza radośnie monoklista.

Nie wiem, czy dojdzie do skandalu, ale niewątpliwie dwie żony Karola zmówiły się przeciwko trzeciej i wskutek tej umowy księżniczka Helena zjechała gota lemmie do Paryża.

— Cóż widzieć!... Wszakże ta szlachetna amazonka w rozłożystej faldzistej sukni, to ona!...

Rząd nie ustąpi węglarzom

Dziś zdecydowane zostaną ostatecznie środki odwetowe

WARSZAWA, 5.7.

Węglarze górnośląscy różnemi drogami zabiegali o zmianę stanowiska rządu w sprawie ceny węgla, wszystkie jednak ich zabiegi pozostały bez skutku.

O ile zatem w ciągu dni naj-

bliższych przemysłowcy nie cofną swej ostatniej decyzji, rząd zastosuje względem nich zapowiedziane środki odwetowe.

Dziś sprawa ta zdecydowana zostanie ostatecznie.

Nasz handel z Łotwą i Rosją

w świetle cyfr statystyki kolejowej

W maju r. b. Polska wywoziła do Łotwy 766 wagonów 15-tonnowych różnych towarów, w czem głównie:

Materiału drzewnego 398 wag., koni 52, żyta 39, pakul 32, węgla 32, skór 28, soli 24, bydła 23, lnu 15, jęczmienia 11, maki żytniej 11, żelaza 9, drutu 9, mazu 6, kości 6, naczyń emalowanych 5 wagonów i mniejsze ilości konopi, cementu, owsa, szczypony, worków, jaj, otrab, kamun, maszyn, szkła, mały itp.

Natomiast z Łotwy przyszło do nas 48 wagonów, głównie lnu, ryb, szmat i garbników.

Do Rosji w maju wywieźliśmy 69 wagonów, w czem: cynku 31 wag., węgla drzewnego 15, parafiny 7, garneków żelaznych 3, naczyń emalowanych 2, rudy żelaznej 2, białki 2 wag.

Przywóz jednak z Rosji przewyższył ośmiokrotnie wywóz, bowiem sprowadziliśmy 508 wagonów, w czem: rudy żelaznej 426 wag., jęczmienia 26, tytoniu 22, ryb 19, prosa 8, kur 4 wag.

Pozatem dla gospodarki kolejowej polskiej duże korzyści przyniósł tranzyt towarów przez Polskę: z Rosji przeszło tranzytem 699 wag. i do Rosji 433 wag.

Są to pokazne cyfry, wskazujące, że nasze stosunki handlowe ze wschodnim sąsiadem coraz

bardziej ożywają się ku zobopólnym korzyściom.

Komunikacja

między Polską

a portami Lewantu

dzięki

ułatwieniom rumuńskim

W związku z pertraktacjami co do nowego wydania polsko-rumuńskiego tarfy związkowych min. kolei polskich weszło w porozumienie z dyrektcją rumuńskiej służby morskiej w sprawie utworzenia kombinowej taryfy towarowej lądowo - morskiej dla przewozów przez porty rumuńskie między Polską a portami Lewantu, jak np. Konstantynopol, Smyrna, Aleksandria, Jaffa, Hajfa itp. Szczegóły i zasady taryf ustalono na wspólnej konferencji. Ponieważ na rozwinięciu tranzytu z Polski i do Polski przez porty rumuńskie zależy znacznie tak kolejom rumuńskim, jak i rumuńskiej służbie morskiej, instytucje te poczyniły znaczne ustępstwa i ułatwienia by tranzyt ten a tem samem rozwój rumuńskich portów i żegluga morskiej poprzec. Z tego tytułu można się spodziewać znacznych korzyści dla eksportu polskiego.

Splaszcie z płaceniem podatków

Do 1 września ministerstwo skarbu przyznało ulgi

WARSZAWA, 5.7.

Moca rozporządzenia ministerstwa skarbu podatnicy, którzy zapłacą przed dniem 1 września r. b. zaległe podatki i należytoci stempowe, zostają zwolnieni od ustawowych kar za zwłokę w wysokości 4 proc. Pobierane będą kary następujące:

o ile zaległości zostaną wpłacone do dnia 15 lipca r. b. włącznie — 1 proc. miesięcznie za zwłokę.

o ile te same zaległości zostaną wpłacone w okresie od 16 do

31 lipca r. b. włącznie — 1 i pół proc.

w okresie od 1 do 15 sierpnia r. b. włącznie — 2 proc. i w okresie od 16 do 31 sierpnia r. b. włącznie — 3 proc.

Po tym terminie ulgi powyższe stosowane nie będą.

Uchwalony przez dła ustawodawcze 10 proc. dodatek ministerstwa skarbu stosuje tylko do tych zaległości podatkowych, które nie zostaną uiszczone do dnia 1 września r. b.

— Czy pani już słyszała o ostatniej sensacji sportowej?
— Jest ich teraz tyle, że nie wiem o czem pan mówi!
— No, naturalnie o „Przebiegach Sportowym”.
— Ach, tak! Słyszałam — wychodzi 8-gi i zapowiada konkursy ze stajni nagrodami.

Washington

ZA NASZĄ I WASZĄ WOLNOŚĆ

Tadeusz Kościuszko pod Saratoga, Kazimierz Pułaski pod Savannah walczyli o niepodległość Ameryki

Kazimierz Pułaski

MAŁO KSIĄŻEK

drukuje i kupuje

30 sto-miljonowa Polska

Referat prasowy ministerstwa spraw wewnętrznych zebrał ciekawe dane, dotyczące wydawnictwa książkowego w Polsce w pierwszym kwartale b. r.

Na całym terenie Polski ukazało się w tym czasie 1726 wydań, z czego 527 w formie książkowej, 1199 w formie wydawnictwa graficznego, 54 w formie wydawnictwa muzycznego, 2 w formie wydawnictwa filmowego, 1 w formie wydawnictwa teatralnego, 1 w formie wydawnictwa naukowego, 1 w formie wydawnictwa artystycznego, 1 w formie wydawnictwa sportowego, 1 w formie wydawnictwa religijnego, 1 w formie wydawnictwa naukowego, 1 w formie wydawnictwa artystycznego, 1 w formie wydawnictwa sportowego, 1 w formie wydawnictwa religijnego.

W tym czasie wydano 16 tysięcy 500 sztuk druków, z czego 11 tysięcy 500 sztuk książek, 5 tysięcy 000 sztuk wydawnictw graficznych, 100 sztuk wydawnictw muzycznych, 20 sztuk wydawnictw filmowych, 10 sztuk wydawnictw teatralnych, 10 sztuk wydawnictw naukowych, 10 sztuk wydawnictw artystycznych, 10 sztuk wydawnictw sportowych, 10 sztuk wydawnictw religijnych.

W tym czasie wydano 16 tysięcy 500 sztuk druków, z czego 11 tysięcy 500 sztuk książek, 5 tysięcy 000 sztuk wydawnictw graficznych, 100 sztuk wydawnictw muzycznych, 20 sztuk wydawnictw filmowych, 10 sztuk wydawnictw teatralnych, 10 sztuk wydawnictw naukowych, 10 sztuk wydawnictw artystycznych, 10 sztuk wydawnictw sportowych, 10 sztuk wydawnictw religijnych.

POMNIK PAPIEŻA

Piusa XI

Niedawno oddzielony w Mediolanie.

Na wieść o pierwszych ruchach powstańców amerykańskich w r. 1776 Tadeusz Kościuszko, jeden z najpierwszych Europejczyków, nawet przed Lafayettem, popłynął do Ameryki.

Natychmiast po przybyciu zgłosił się Kościuszko do kwatery Waszyngtona. Podanie naszego bohatera rozpatrzył kongres, który polecił mu opracowanie planów fortyfikacyjnych twierdzy Billingsportu. Z zadania tego wywiązał się znakomicie.

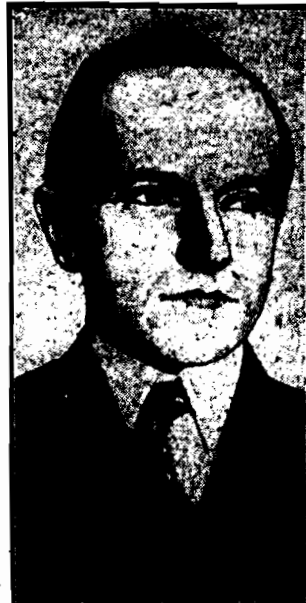
W krótkim czasie stanowisko Kościuszki było już tak wzmocnione, że słynny twórca Deklaracji Niepodległości, Tomasz Jefferson, mówił o nim, że jest to najczystszy syn wolności, jakiego kiedykolwiek widział i to tej wolności, która ogarnia wszystkich, nietylko garstkę wybranych, lub samych zamkniętych.

Przykład Kościuszki pociągnął za sobą cały szereg ochotników polskich. Przedewszystkiem jeden z pierwszych przybył Kazimierz Pułaski, b. konfederat barski, później szef dowódca

całej kawalerii Stanów Zjednoczonych, w której szeregach znaleźli się niebawem znakomici oficerowie polscy.

Z całej epopei amerykańskich walk o niepodległość wysuwają się na czoło dwa jej momenty bohaterские — Saratoga i Savannah.

Saratoga był to folwark prywatny, posiadający kolosalne znaczenie strategiczne w powstrzymaniu świetnie zorganizowanych oddziałów angielskich. Miejsce to ostryżował Kościuszko w sposób pierwszorzędny. Tu dopiero zabłysnął w całym blasku inżynierski talent Naczelnika. Plan Kościuszki, przechowywany s petyzmem do dziś

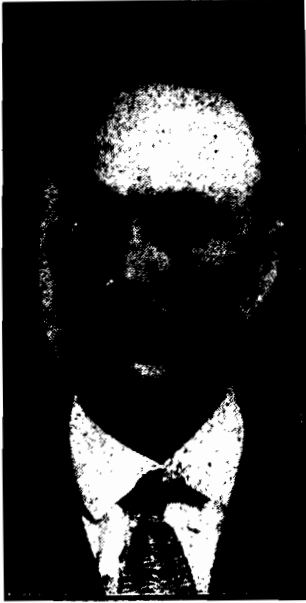

COOLIDGE Obecny prezydent Stanów Zjedn.

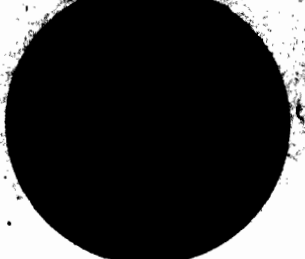
dnia, potwierdzała bezsprzecznie, że wielkie zwycięstwo dnia 17 października 1777 r. było w ogromnej mierze dziełem Tadeusza Kościuszki.

Przynal to zresztą amerykański generał Gates. Ody mu skła dano życzenia z powodu zwycięstwa, oświadczył wszystkim zebranym:

— Bądźmy rzetelni. Na wojnie tak samo, jak w medycynie, wiele czynią naturalne przyczyny, niezależne od woli naszej. W obecnym wypadku wielkimi stratami były pagórki i lasy, które

STETSON Poseł St. Zjedn. w Warszawie.

młody inżynier polski umiał nad wyraz zrećnie obrać pod mój obóz.

W depezy, wysłanej do kongresu gen. Gates dorzucił:

— Pułkownik Kościuszko wybrał i oszańcował pozycję. Od tej chwili karjera Kościuszki rozwija się błyskawicznie. Drugim momentem polskiej epopei w Ameryce, to

heroiczna szarża Pułaskiego pod miastem Savannah, obleganym przez generała Prevosta.

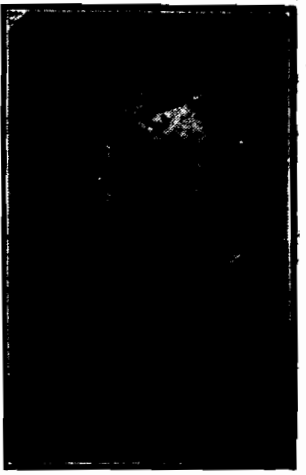
„Pułaski krzyknął: „for ward!” — pszo panie Rogowski — a my za nim, dwieście koni, kopneliśmy się galopem, że aż ziemia się zatrzęsała. Pierwsze dwie minuty szło znakomicie: lecieliśmy, jak na stracenie, ale gracko, po szlachetku. Dopiero gdyśmy mijali dwie baterje, między którymi była luka, wstrzymał nas ogień krzyżowy i zmieszal się huk, Pułaski padł. Kula armatnia urwała mu nogę,

a z piersi krew buchnęła, znać od innego strzału. Zyl jeszcze blisko godzinę, ale gadał tylko słowa przerywane o Polsce”.

Pułaski pod Savannah. Kozielski pod Somo-Sierra — to Wąsowicz pod Rokitna. Najwspanialszy rycerze z pod znaku: Za naszą i waszą wolność!

Julian Niemcewicz

Skarb w Bałtyku

1000 rybaków polskich zarobiło przeszło pół miliona złotych na połowie ryb

Pół rybi na polskim wybrzeżu morskiem wyraził się w roku bieżącym cyfrą ogólną 3.862 kwintali, wartości 533.885 zł.

Głównym produktem połowu były szproty, których złowiono 138.600 kg., co stanowi 36 proc. ogólnego połowu. Sledzi złowiono 98.800 kg., lososi — 40.900, pomuchli — 31.800, flader — 28.800 kg.

Z punktu widzenia wartości, najpoważniejszą pozycję stanowił lososie, których złowiono za 260.000 zł., sledzie — 12.000 i szproty — 57.660 złotych.

Najobfitsze połowy odbywały się na odcinku wybrzeża Bór — Wielka Wieś.

Liczba rybaków, wyjeżdżających na morze, sięgała 1.000 osób, ilość łodzi — 263 sztuk.

Z pod Lwowa do Warszawy

za 90 groszy Rekord energii, pomysłowości i brawury

18-letniego harcerza — kolarza

Wczesnym rankiem 22 czerwca r. b. wyruszył ze Lwowa na rowerze 18-letni harcerz Witali Komik rodem z Kolomyi.

Śmiały chłopiec udał się na Jarosław, Leżajsk, Nisk nad Sarnem, Sandomierz, Lipsko, Radom, Grójec do Warszawy, dokąd przybył 28 czerwca przebywając drogę około 500 km. w sześć dni.

Harcerz nocował w dworach lub u księży, gdzie przyjmowano go bardzo gościnnie.

Przez całą drogę dzielny turysta wydał 90 groszy.

Doskonały rower odbył drogę bez najmniejszego defektu.

Wczoraj po południu śmiały podróżnik opuścił Warszawę, jadąc na Modlin, Płock, Włocławek, Toruń, Tczew, Gdańsk, Gdy

Poza barjerą

na placu wyścigowym Hodowla koni — bogactwem kraju i ważnym czynnikiem gospodarczym

Utało się wśród społeczeństwa naszego miernianie, że w ścigi konne są zabawa dla ludzi bogatych, luksusem, pochłaniającym setki tysięcy złotych, wreszcie totalizatorem, czyli hazardem, który winien być tepiony, a nie popierany przez państwo.

Tymczasem w oświeceniu ludzi, stykających się bezpośrednio z zagadnieniami hodowli i uszlachetnienia konia polskiego, sprawa przedstawia się inaczej.

Oto, co mówi w tej sprawie jeden z wyższych urzędników min. rolnictwa, p. J. G.

— Pierwszem i najważniejszym zadaniem wyścigów konnych, jest dostarczanie hodowli krajowej, wystarczającej ilości odpowiednich ogierów, reproduktorów.

Wszystkie państwa cywilizowane dążą do tego zapomocą prób, które służą jako sprawdzian szybkości, wytrwałości i zdrowia. Wypróbowane osobniki stanowią materiał ulepszący, który przelewa swe zalety na potomstwo.

Kulturalna hodowla konia odgrywa również dodatnią rolę w życiu gospodarczym państwa. Lichy gatunek koni wpływa ujemnie nietylko na rolnictwo i armje, lecz znajduje swój ujemny wyraz w bilansie handlowym

Przed wojną wywoziła Polska znaczną ilość koni za granicę, czy to dostarczając remonty do armij państw zaborszych, czy też na rynek prywatny. Średnia wartość sprzedawanych z Polski za granicę koni wynosiła w 1908 roku 400 franków złotych za sztukę, podczas gdy w tym samym roku średnia wartość eksportowanego konia francuskiego wynosiła 1.300 fr. zł., niemieckiego — 1.000 fr. zł., a belgijskiego — 800 fr. zł.

Kulturalny, ulepszący materiał w ogierach, zesrodkowany jest w Polsce w olbrzymiej większości w stadninach państwowych. Poza ogierami państwowymi znajdują się w rekach prywatnych tak niewielka ilość ogierów — stanowiących materiał hodowlany ulepszący, że nie gra ona większej roli.

Ilość ogierów — reproduktorów państwowych jest jednak niewystarczająca. Wynosi ona 1.300 ogierów na 4 miliony koni, t. j. 1 ogier na 3.077 koni, podczas

Swiat zabawek

Na wystawie wynalazków niemieckich po wszechną uwagę zwracał „luk z zabawkami”, pomysłowa ozdoba łóżeczka dziecięcego.

Nad dzieckiem zwisa cała galeria jego ulubionych zabawek, które nie opuszczają go aż do ostatniej chwili przed zaśnięciem i witają wraz z otwarciem oczu.

Kościołotrupy pod soborem na placu Saskim

WARSZAWA, 5.7. Przy rozkopywaniu fundamentów soboru na pl. Saskim, w miejscu gdzie wznosiły się wielkie łody marmurowe, znaleziono trzy szkielety ludzkie. Zawiadomiono niezwłocznie władze policyjne. Pierwsze oględziny pozwoliły stwierdzić, że są to szkielety najprawdopodobniej kobiece, leżące w ziemi na głębokości 10 cm. już od lat 20.

Pomnik Chopina w Warszawie

W trzech dniach ukończony został odlew pomnika Chopina według projektu artysty Wacława Szymanowskiego. Pomnik ten stanie, jak wiadomo, w al. Ujazdowskich przed Belwederem, gdzie oprzybyte są już przygotowania do budowy pomnika. O wielkości artystycznego dzieła świadczy porównanie go z postacią nieolbrzymiego młodego szlachetnego, znanego z obrazu artysty, malarza Szymanowskiego.

